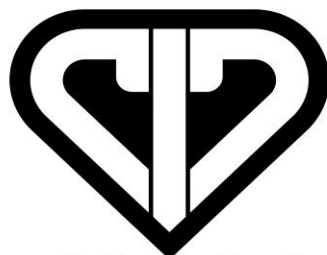

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان دامپزشکی کشور

Iran veterinary organization

جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل اجرایی

"غنی سازی تخم مرغ با اسیدهای چرب امگا ۳"

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان

سیدجمال الدین اسدآبادی، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور

تلفن: ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶ دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲

WWW.IVO.IR

پایگاه اینترنتی:

دفتر نظارت بر بهداشت
عمومی و مواد غذایی

April ۲۰۱۹

مقررات ملی دامپزشکی

۹۸/۰۳/IVO

اردیبهشت ۱۳۹۸

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲.....	مقدمه
۲.....	هدف
۲.....	تعاریف ، واژه ها و اصطلاحات
۳.....	دامنه کاربرد
۳.....	مسئولیت اجرا و نظارت
۳.....	قوانین، مقررات و استانداردهای مورد استناد
۳.....	منابع امگا ۳ جهت استفاده در جیره طیور
۳.....	معیارهای تخم مرغ غنی شده با امگا ۳
۴.....	مراحل صدور پروانه تولید برای تخم مرغ غنی شده با امگا ۳
۴.....	برچسب گذاری و تبلیغات محصول
۵.....	نحوه نظارت بر محصول تولیدی
۵.....	نحوه برخورد با موارد عدم انطباق

دستورالعمل اجرایی "غنی سازی تخم مرغ با اسیدهای چرب امگا ۳"

ماده ۱- مقدمه :

اسیدهای چرب امگا ۳ و امگا ۶ اسیدهای چرب ضروری محسوب می گردند که بدن قادر به ساختن آنها نیست و بایستی از طریق غذا وارد بدن شوند ولی با توجه به اینکه بر سر آنزیم ها با یکدیگر رقابت می کنند بایستی به صورت متعادل وارد بدن گردند. در جوامع امروزی با تغییر عادات غذایی نسبت مصرف امگا ۶ به امگا ۳، در سبد غذای مصرفی روزانه از حالت ایده آل که نسبت ۱ به ۱ است خارج گردیده و بیشترین اسید چرب ضروری دریافتی افراد جامعه از نوع امگا ۶ می باشد. با توجه به مزایای فراوان اسیدهای چرب امگا ۳ برای بدن انسان از جمله پیشگیری از بیماری های قلبی و عروقی و جلوگیری از تصلب شرایین و ... ترویج محصولات غنی شده از امگا ۳ از جمله تخم مرغ غنی شده با امگا ۳ مورد تایید بوده و برای مصرف در جامعه توصیه می گردد. این دستورالعمل توسط دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی تدوین گردیده و در اولین جلسه "کارگروه تخصصی بهداشت تخم مرغ" در مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۷ با بازنگری بخشنامه ابلاغی به شماره ۴۴/۸۵۲۹ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۶ مورد تصویب قرار گرفته و پس از تایید معاون محترم بهداشتی و پیشگیری ابلاغ می گردد.

ماده ۲- هدف :

هدف از تدوین و ابلاغ این دستورالعمل، عبارت از تعیین ضوابط فنی و بهداشتی در تولید تخم مرغ غنی شده با امگا ۳ توسط واحدهای تولیدی مرغ تخمگذار و نحوه نظارت بر آن است.

ماده ۳- تعاریف، واژه ها و اصطلاحات:

در این دستورالعمل علاوه بر واژه ها و اصطلاحات تعریف شده در سایر دستورالعمل ها و بخش نامه های ابلاغی سازمان دامپزشکی کشور، واژه ها و اصطلاحات زیر نیز به کار رفته است:

۱-۳- سازمان: سازمان دامپزشکی کشور

۲-۳- اداره کل: اداره کل دامپزشکی استان

۳-۳- مرکز: مرکز نگهداری و پرورش مرغ تخمگذار دارای پروانه بهداشتی بهره برداری از سازمان، عامل تولید تخم مرغ غنی شده با اسیدهای چرب امگا ۳

۴-۳- واحد بسته بندی وابسته: واحد بسته بندی تخم مرغ وابسته به مرکز که صرفاً "مجاز به بسته بندی تخم مرغ تولیدی همان مرکز می باشد.

۵-۳- واحد بسته بندی مستقل: واحد بسته بندی تخم مرغ که وابسته به یک مرکز نیست و مجاز به بسته بندی تخم مرغ تولیدی مراکز مختلف می باشد .

۶-۳- واحد متقاضی: مرکز، واحد بسته بندی مستقل یا واحد بسته بندی وابسته که تقاضای تولید تخم مرغ غنی شده را دارد.

۷-۳- تخم مرغ غنی شده (Enriched Egg): تخم مرغی است که میزان اسیدهای چرب امگا ۳ موجود در آن با افزودن یکی از منابع امگا ۳ در جیره مرغ های تخم گذار مرکز به میزان مشخص شده در این دستورالعمل یا بیشتر از آن می رسد.

۸-۳- پروانه تولید: پروانه ای است که برای تولید تخم مرغ غنی شده توسط اداره کل به استناد تبصره ۴ ماده ۱۰ آیین نامه نظارت بهداشتی برای مرکز صادر می گردد.

۹-۳ - اسیدهای چرب ضروری: اسیدهای چرب غیر اشباع چند پیوندی شامل اسیدهای چرب امگا ۳ و امگا ۶ که بدن قادر به ساختن آنها نیست.

۱۰-۳ - اسیدهای چرب امگا ۳: اسیدهای چرب غیر اشباع چند پیوندی هستند که اولین پیوند دوگانه در ساختار آنها بر روی سومین کربن از انتهای متیل آنها قرار دارد. سه نوع اصلی امگا ۳ به شرح زیر هستند:

Eicosa Pentaenoic Acid (EPA) و Decosa Hexaenoic Acid (DHA) ، Alpha Linolenic Acid (ALA)

۱۱-۳ - اسیدهای چرب امگا ۶: اسیدهای چرب غیر اشباع چند پیوندی هستند که اولین پیوند دوگانه در ساختار آنها بر روی ششمین کربن از انتهای متیل آنها قرار دارد مانند Linoleic Acid (LA)

۱۲-۳ - محتویات تخم مرغ: شامل مجموع زرده و سفیده تخم مرغ بدون احتساب پوسته آن می باشد.

۱۳-۳ - آزمایشگاه معتبر: آزمایشگاه‌های دولتی یا خصوصی که آزمون اندازه‌گیری اسیدهای چرب در آنها مورد تایید سازمان می باشد.

ماده ۴- دامنه کاربرد: این دستورالعمل جهت "واحد های متقاضی تولید تخم مرغ غنی شده با اسید های چرب امگا ۳" تهیه گردیده و کاربرد دارد.

ماده ۵- مسئولیت‌ها: مسئولیت اجرای مفاد این دستورالعمل بر عهده متصدی و مسئول فنی- بهداشتی واحدهای متقاضی تولید تخم مرغ غنی شده می باشد. مسئولیت حسن اجرای دستورالعمل بر عهده اداره کل است.

ماده ۶- قوانین ، مقررات، استانداردها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه های مورد بهره برداری:

- قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰
- آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی مصوب ۱۳۸۷
- بخشنامه غنی سازی تخم مرغ ابلاغی به شماره ۴۴/۸۵۲۹ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۶ سازمان دامپزشکی کشور
- مصوبات جلسه کارگروه تخصصی بهداشت تخم مرغ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۷
- دستورالعمل شماره EC/۱۹۲۴/۲۰۰۶ اتحادیه اروپا

ماده ۶- منابع امگا ۳ جهت استفاده در جیره طیور:

بر اساس مطالعات و یافته های علمی و تجاری در حال حاضر منابع مورد مصرف برای تولید تخم مرغ غنی از امگا ۳ بذر کتان و روغن ماهی می باشند و مصرف سایر منابع در جیره طیور برای این منظور بایستی با ارائه مستندات علمی معتبر و با مجوز سازمان باشد. واحدهای متقاضی موظف هستند ترکیبات جیره غذایی خود را به طور کامل با ذکر مقدار، نوع افزودنی (Additive) و سایر ترکیبات اضافه شده به سازمان اعلام نمایند.

ماده ۷- معیارهای تخم مرغ غنی شده با امگا ۳:

به استناد دستورالعمل شماره EC/۱۹۲۴/۲۰۰۶ میزان امگا ۳ بر اساس نوع ترکیب مورد ادعا در تخم مرغ غنی شده به شرح زیر خواهد بود که ملزم به درج مقدار امگا ۳ روی برچسب محصول می باشد:

۷-۱- برای تخم مرغ غنی شده با ALA (اسیدآلفالینولیک) حداقل ۶۰۰ میلی گرم در ۱۰۰ گرم محتویات تخم مرغ

۷-۲- برای تخم مرغ غنی شده با مجموع اسیدهای چرب ایکوزا پنتانویک اسید (EPA) و کوزا هگزا انوئیک اسید (DHA) این میزان حداقل ۸۰ میلی گرم در ۱۰۰ گرم محتوای تخم مرغ

ماده ۸- مراحل صدور پروانه تولید برای تخم مرغ غنی شده با امگا ۳:

۸-۱- ارائه درخواست کتبی واحد متقاضی به اداره کل

۸-۲- ارائه مستندات لازم شامل:

- ۸-۲-۱- منبع امگا ۳ مورد استفاده در جیره
- ۸-۲-۲- نتایج آزمایشگاهی از یک آزمایشگاه معتبر در مورد میزان اسیدهای چرب امگا ۳ موجود در تخم مرغ تولیدی بر اساس منبع امگا ۳ مورد استفاده در جیره برابر ماده ۷ این دستورالعمل
- ۸-۳- راستی آزمایی آزمایشگاهی محصول توسط اداره کل در یکی از آزمایشگاههای معتبر
- ۸-۴- معرفی مرکز و واحد بسته بندی توسط واحد متقاضی
- ۸-۵- صدور پروانه تولید "تخم مرغ غنی شده با امگا ۳" توسط اداره کل برابر فرم پیوست با مدت اعتبار یک سال (ارسال رونوشت آن به دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی سازمان)

ماده ۹ - برچسب گذاری و تبلیغات محصول:

- درج عنوان " تخم مرغ غنی شده با اسیدهای چرب امگا ۳ " (با ذکر نوع اسید چرب ALA یا EPA+DHA) بر روی برچسب مشخصات توسط مراکز متقاضی تولید تخم مرغ غنی شده، منوط به دریافت پروانه تولید مربوطه از اداره کل خواهد بود.
- عرضه تخم مرغ غنی شده صرفاً" به صورت بسته بندی و با رعایت ضوابط بهداشتی ابلاغی از سوی سازمان مجاز می باشد.
- درج موارد زیر بر روی بسته های تخم مرغ تولیدی الزامی است:
 - ۱- نام فرآورده : تخم مرغ
 - ۲- روش تولید: غنی شده با اسیدهای چرب امگا ۳ با ذکر نوع اسید چرب (ALA یا EPA+DHA)
 - ۳- شماره پروانه بهداشتی بهره برداری واحد بسته بندی
 - ۴- شماره پروانه تولید به همراه لوگوی سازمان
 - ۵- تاریخ تولید (روز/ ماه / سال)
 - ۶- تاریخ انقضاء: یک ماه پس از تولید
 - ۷- شرایط نگهداری: صفر تا چهار درجه سانتیگراد
 - ۸- کد ردیابی محصول
 - ۹- نام و آدرس مرکز
 - ۱۰- نام و آدرس واحد بسته بندی
- داشتن سیستم شناسایی و ردیابی تخم مرغ تولیدی برای مراکز تولید و واحدهای بسته بندی تخم مرغ غنی شده از طریق سامانه شناسایی و ردیابی دام زنده و فرآورده های خام دامی سازمان (trace.ivo.ir) الزامی است.
- در رابطه با تبلیغات تجاری محصول، لازم است قبل از هر گونه ارائه محصول به بازار مصرف، کلیه موارد تبلیغاتی در برچسب یا رسانه ها به تایید دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی سازمان رسانده شود.

ماده ۱۱- نحوه نظارت بر محصول تولیدی: مرکز موظف است بعد از رسیدن میزان امگا ۳ موجود در تخم مرغ به میزان مشخص شده در این دستورالعمل تا یکماه به صورت هفتگی و بعد از آن به صورت حداقل ماهیانه یکبار نسبت به انجام آزمون اندازه گیری اسیدهای چرب (ALA یا EPA+DHA) اقدام نموده و مستندات مربوطه را در شرکت نگهداری و در بازدیدها به بازرسین دامپزشکی ارائه نماید.

- اداره کل جهت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل موظف به نمونه برداری تصادفی و راستی آزمایی محصول تولیدی در مراحل مختلف تولید تا عرضه می‌باشد. بدیهی است، هزینه آزمون‌ها بر عهده واحد متقاضی می‌باشد.

ماده ۱۲- نحوه برخورد با موارد عدم انطباق:

در صورتی که نتایج آزمون‌های انجام شده توسط مرکز یا اداره کل با معیارهای تخم مرغ غنی شده انطباق نداشته باشد:

۱-۱۲- واحد/مرکز مربوطه موظف به جمع آوری سریع تخم مرغ‌های موجود در انبار یا توزیع شده (کلیه تخم مرغ‌های تولیدی از تاریخ روز نمونه برداری و تاریخ‌های بعد از آن) بوده و موظف است پس از اصلاح بسته بندی و تاریخ مصرف، به صورت تخم مرغ معمولی توزیع نماید.

۱۲-۲- تا اصلاح فرآیند و تطبیق نتایج آزمون‌ها و تایید اداره کل، تولید تخم مرغ غنی شده توسط واحد/مرکز به حالت تعلیق در می‌آید.

۱۲-۳- در صورتی که نتایج آزمون‌های انجام شده توسط اداره کل دو بار با معیارهای تخم مرغ غنی شده انطباق نداشته باشد، پروانه صادره لغو می‌گردد.

۱۲-۴- در صورتی که در نمونه برداری و آزمایشات صورت گرفته توسط اداره کل مشخص گردد که میزان امگا ۳ تخم مرغ تولیدی در واحد/مرکز تحت عنوان تخم مرغ غنی شده، در حد امگا ۳ موجود در تخم مرغ معمولی باشد، تخلف محسوب شده و پروانه صادره لغو می‌گردد.

این دستورالعمل در ۱۲ ماده تنظیم گردیده، از تاریخ ابلاغ در کشور لازم الاجرا بوده و دستورالعمل‌ها و بخشنامه های مغایر با مفاد این دستورالعمل ملغی الاثر می‌باشد.